

સાનં ૧૯૮૪-૮૫
સંવત
૨૦૪૧-૨૦૪૨

શ્રી આત્માનંદ પુકાશ
વાર્ષિક ફાઇલ

શ્રી મન આત્માનંદ સભા
ખાસોદર, ભાવનગર - ૩૬૪૦૦૧.



આત્મ સંવત ૮૯ (ચાલુ) વીર સં. ૨૫૧૦
વિક્રમ સંવત ૨૦૪૧ કારતક

પ. પૂ. શ્રી સુપાર્શ્વ ભગવાનનું સ્તવન (ચાલુ)

લે. આનન્દધનજી મ. સાહેબ

વીતરાગ મદ-કલપના, રતિ-અરતિ ભય સોગ...લલના
નિદ્રા-તંદ્રા-હુરંદશા, રહિત અખાધિત યોગ...લલના (૫)
પરમપુરુષ પરમાત્મા પરમેશ્વર પરધાન...લલના
પરમ પદારથ પરમેષ્ઠિ પરદેવ પરમાન...લલના (૬)
વિધિ વિરંચિ વિશ્વંભર હૃષિકેશ જગન્નાથ...લલના
અધહર અધમોચન ધણી મુક્તિ પરમપદ સાથ...લલના (૭)
એમ અનેક અભિધા ધરે અનુભવ-ગમ્ય વિચાર...લલના
તે જાણે તેહને કરે આનંદધન અવતાર...લલના (૮)

પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા-ભાવનગર

પુસ્તક : ૮૨]

નવેમ્બર : ૧૯૮૪

[અંક : ૧

અ નુ ક્ર મ શિ કા

ક્રમ	લેખ	લેખક	પૃષ્ઠ
(૧)	પદ પદ	લે. ૫૦૫૦ આનન્દધનજી મહારાજ સાં	૧
(૨)	નૂતન વર્ષના મંગલ પ્રભાતે	—	૨
(૩)	અભિનિવેશનું ક્ષણ	—	૩
(૪)	વસુદેવ હિણ્ડી (હિન્દી)	લે. ૫૦૫૦ સંઘદાસજી ગણિ.	૭
(૫)	અસીમ કૃપા શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ પ્રભુની	ચત્રભુજભાઈ શામજી	૧૨
(૬)	સતી સુરસુદરી	૫૦૫૦ આંશ્રી વિજયઅમૃત સૂરીશ્વરજી મં. સા.ના શિષ્ય મુનિશ્રી દાનવિજજી મ.	૧૩
(૭)	ધનાઢયતા અને ઉદારતા	ડો. ભાઈલાલ એમ. ખાવીશી.	૧૮

આ સભાના નવા માનવંતા પેટ્રન મહાશયા.

૧ શ્રી નવિનચંદ્ર કુંવરજી શેઠ-મુંબઈ

૨ શ્રી નલીનભાઈ હોંમતલાલ-શાહ-વિદ્યાનગર

ખરો શૂર શત્રુને બાથમાં ઘાલીને પછાડે નહિ અને અન્યથા અન્યની સાથે લડાઈ કરે તે તે મૂર્ખ ગણાય છે. અન્યો પોતાના સત્ય ધર્મનો મર્મ નાણી શકતા નથી. માટે હે આત્મ સ્વામિન્! તું હવે મોહ શત્રુને મારી નાખ. બાહ્ય યુદ્ધો જીવો અનાદિ કાળથી કરે છે તેથી તેઓ ચતુર્ગતિમાં ભ્રમણ કરે છે. બાહ્ય શત્રુઓને શત્રુ તરીકે નહિ માનતા, અંતરમાં રહેલ રાગાદિ શત્રુ સમજી તેને નાશ કરવા રૂપ સ્વધર્મને ગ્રહણ કરે છે તેથી તે આનન્દ સમૂહભૂત શુદ્ધ રૂપસ્થાન છે તેને પકડીને રહે છે. શુદ્ધ ચેતના પોતાના સ્વામીને કર્મક્ષય કરવા ઉત્સાહ આપે છે એવું શ્રીમદ્ આનન્દધનજી સ્વકીય હૃદયોદ્ગારથી ગાય છે.

હાર્દિક અભિનંદન

આ સંસ્થાએ કેળવણી-સહાયક ફંડ માટે આગ્રહ ભરી વિજ્ઞપ્તિ કરતાં તેમજ વ્યક્તિગત દાતાઓને ધ્યેય અને કૃણશ્રુતિ વિષે સંપૂર્ણ માહિતી આપતાં નીચે મુજબ દાતાઓ તરફથી સહાય મળી છે

૨૦૦૧ શ્રી ખીમચંદભાઈ ચાંપશીભાઈ શાહ

૨૦૦૧ શ્રી રમણિકલાલ ચાંપશીભાઈ શાહ

૧૦૦૧ શ્રી અમૃતલાલ લહેરચંદ મુ. ઘોઘા

૨૦૦૧ શ્રી અનોપચંદ નાનચંદ મોતીવાળા

૧૦૦૧ શ્રી તલકચંદ રાયચંદ શિહોરવાળા

હ. પુષ્પાબેન તલકચંદ

૨૦૦૧ શ્રી હર્લભદ્રાસ ત્રિભોવનદાસ ટાણાવાળા

હ. સમતબેન સેઘજીભાઈ

૨૦૦૧ શ્રી વનિતાબેન કાન્તિલાલ સલોત

શિહોરવાળા હ. ચંપાબેન જગજીવનદાસ

૧૦૦૧ શ્રી અનંતરાય ખાખુલાલ શિહોરવાળા

હ. લલિતાબેન અનંતરાય

૧૦૦૧ શ્રી વર્ધમાન મનજીભાઈ

૧૦૦૧ શ્રી મણિખંડેન લલ્લુભાઈ



તંત્રી : શ્રી પોપટલાલ સ્વજીભાઈ સલોત

વર્ષ : ૮૨]

વિ. સં. ૨૦૪૧ કારતક : નવેમ્બર-૧૯૮૪

[અંક : ૧

પદ ૪૬

લે. પરમપૂજ્ય આનન્દધનજી મહારાજ સાહેબ

ચેતન ચતુર યોગાન લગીરી—ચેતન

જીત લે મોહરાયકો લસકર મિસકર છાંડ અનાદિ ધરીરી—ચેતન

ભાવાર્થ :- મોહની અકુલીસ પ્રકૃતિયો રૂપ યોદ્ધાએ આત્માની સાથે અનાદિ કાળથી યુદ્ધ કરે છે. શુદ્ધ ચેતના પોતાના સ્વામીને કહે છે, “હવે તું મોહના લશ્કરને પોતાની અશુદ્ધ પરિણતિરૂપ કાલિમાને તજીને જીતી લે. હવે તું સમય સુમાવીશ નહિ. હે શૂરવીર ! હવે રણ મેદાનમાં ખડું શૂરાતન દેખાડી દે. શા આડું વાર લગાડે છે ?

નાગી કાઢલે તાડલે દુશ્મન, લાગે કાચી દોય ધરીરી,

અચલ અખાવિત કેવલ મનસુફ, પાવે શિવદરગાહ મરીરી—ચેતન

હે ચેતન ! તું મ્યાનમાંથી તરવાર કાઢીને દુષ્ટ મોહરાજના સુલટોને માર. હે ચેતન ! મોહ શત્રુએ આપણું જીવન કંઈ બાકી રાખ્યું નથી. પોતાનું ખડું શૂરાતન ફેરવી, તેથી સાથે લડતા કાચા બે વડીમાં તું મોહશત્રુનું નીકંદન કરી નાખીશ. ત્યારબાદ અચળ, કદી બાધા ન આવે જરા, સર્વ પદાર્થોને એક સમયમાં જાણે છે એવું કેવળજ્ઞાન જેમાં છે તેવી શિવદરગાહ (મુક્તિ)ને તું પામી શકે—તેમાં જરા પણ આશ્ચર્ય નથી.

ઝંઝાર લરાઈ લરે સો ખાવરા, સૂર પછાડે નાવ અરિરી,

ધરમ, પરમ કહા જીજે ન અંરે, રહે આનન્દધન કફીરી—ચેતન

(અનુસંધાન ટાઈટલ પેજ ૨ ઉપર)

★ નૂતન વર્ષના મંગલ પ્રભાતે ★

‘શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ’ માસિક સહસ્ત્રદલ ક્રમજ સમ વિકસિત, આત્મજ્ઞાનની પમરાટ પ્રસરાવતું, સફળવન અર્થે અમૃતસમ પાન કરાવતું, આત્મવિકાસ માટે એક પછી એક સોપાન સર કરવામાં સહાયરૂપ બનતું, સુકૃત્યોને અનુમોદનાના પુષ્પોથી વધાવતું, જ્ઞાન-આરાધના માટે સર્વોત્તમ તક આપતું, સમયના ખળખળ નાદ સાથે તાલ મેળવતું, પ્રગતિના પંથે નિશ્ચિત કદમ સાથે ધપી રહ્યું છે, ઉચ્ચતમ જીવન અને જીવન સાર્થકતા સાંપડે”-તેવા શુભ આશિષની લ્હાણ વાચકવૃન્દને અર્પે છે

માસિકમાં વિદ્વાન પુરુષોના લેખો, મહા-પુરુષોના ચરિત્રો, જૈન શાસનના જ્ઞાન રૂપ અમૂલ્ય ખજાનાઓ રજુ કરી વાચન રસાસ્વાદને તૃપ્ત કરવામાં અમૂલ્ય ફાળો અર્પે છે. આત્માને આનંદદિત બનાવી, આત્માના અંધકાર દૂર કરી પ્રકાશ રેલાવી નામની સાર્થકતા કરે છે, તેથી અમે માસિકને પ્રસંસાના પુષ્પોથી આ મંગળ પ્રભાતે વધાવીએ છીએ, એટલું જ નહિ દરેક વાચક અને સહાનુભૂત આજીવન સહય મુક્ત કંઠે પ્રશંસા કરે છે એ જ તેની સેવાનો પુરસ્કાર છે.

પૂર્વાચાર્યોના સિદ્ધ હસ્તે લખાયેલ સ્તવનો, સંસ્કૃત શ્લોકો, સત્ય ઘટનાઓ, ચિંતન કૃષ્ણિકાઓ, ભક્તિ સભર કાવ્યો વગેરે વિધિવિધિ વાનગીઓના રસથાળ દ્વારા જૈન શાસનની સેવા કરતા કરતા નીજનું નામ “પ્રકાશ” ઉજાવવા કરે છે, તે અંગે રસમય અને અસરકાર લેખોની પસંદગી કરવા બદલ અનેક અભિનંદન પત્રો મળ્યા છે.

‘પ્રકાશ’ની રોશનીમાં તપસ્વી ભાઈ-બહેનોના તપ, અનુષ્ઠાનોનું વર્ણન, દાન પ્રવાહના ઝરણાં ઝગમગતા અને છે તે જોઈ અમારા હૃદય આનંદ અનુભવે છે.

જીવનપાયાને નક્કર બનાવનાર કથાનકો, કાવ્યો, જૈન ધર્મના આચાર વિચાર પરના નૂતન શૈલીમાં લખાતાં લેખો માટે વિદ્વાન લેખકોને અમારી નમ્ર વિનંતિ છે કે તેઓ સમયે સમયે અમને સારા લેખો મોકલીને આભારી કરે.

આ સંસ્થાનું મહત્વનું કાર્ય જૂના સંસ્કૃત કે માગધી ભાષામાં લખાયેલ પુસ્તકોનું ભાષાંતર કરાવી, છપાવી જૈન જનતા સમક્ષ મૂકવું. તે ધ્યેયના ફળશ્રુતિ રૂપ ‘શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર’નો પ્રથમ ભાગ પ્રગટ કરવામાં આવ્યો છે. નિશેષ આનંદ તો એ બાબતનો છે કે આ પુસ્તક આજીવન સભ્યોને ભેટ તરીકે આપવામાં આવ્યું છે. બીજા ભાગ પણ છપાઈ ગયેલ છે જે શ્રી સુમતિનાથ પ્રાણ ચરિત્ર ભાગ ૨ નો પ્રકાશન સમારોહ પરમ પૂજ્ય પંચાસ પ્રવર શુરુદેવ શ્રી અભયસાગરજી મહારાજ સાહેબના શિષ્યસ્ત પૂજ્ય ગણિવર્ય અશોકસાગરજી મહારાજ સાહેબ આદિ મુનિભગવંતોની શુભ નિશ્રામાં સંવત ૨૯૩૯ના મહા વદ ૨ ને રવિવાર તા. ૩૦-૧-૮૩ના રોજ તખતગઢ મંગલ જીવન, તળેટીરોડ, પાલીતાણા મુકામે ઉજવવામાં આવ્યો હતો. જેની કિંમત રૂ. ૩૫ ૦૦ રાખેલ છે.

આ સંસ્થાના સંસ્કૃત તથા માગધી ૧૧યાના પુસ્તકોનો લાભ સાધુ-સાધ્વીજી મહારાજ સાહેબો લે છે. અભ્યાસ તેમજ વ્યાખ્યાનમાં તેમનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

આ સંસ્થા પોતાના જ મકાનમાં બહેર લાઈશ્રી ચલાવે છે. અનેક વ્યક્તિઓ સારો એવો લાભ લે છે. પુસ્તકોનો લાભ મેળવવા માટે વાર્ષિક ફી રૂ. ૩૦ રાખેલ છે. પરિણામે જૈન તથા જૈનતર ભાષા બહેનો સારો લાભ લે છે.

દર વર્ષે આ સંસ્થા પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ સાહેબ શ્રી વિજ્ઞાનંદસૂરીશ્વરજીની જન્મ જયંતિ ચેત્ર સુદી ૧ના રોજ પાલીતાણા મુકામે ઉજવે છે. સાધુ-સાધ્વીની ભક્તિનો અર્પણ લાભ તેમ જ પૂજનો લાભ તે દિવસે સંસ્થા મેળવે છે.

ઉપરાંત આ સભાની વર્ષગાંઠ જેઠ શુદ્ધમાં રોજ તળાબ તીર્થે ઉજવાય છે, ત્યાં પૂજા વગેરેનો લાભ મેળવી ધન્યતા અનુભવે છે.

ગુરુભક્તિ નિમિત્તે માગશર વદી ૬ તથા આસો સુદી ૧૦ના રોજ સંસ્થા તરફથી સારા સંગીતકારોની સુરાવદી સાથે પૂજા ભણાવવામાં આવે છે. તેમ જ પ્રભાવના પણ થાય છે.

નૂતન વર્ષના પુનિત પ્રભાતે સંસ્થાના સભ્યો સ્નેહામંડલમાં હાજરી આપી પરસ્પર સ્નેહ ભાવનાની વૃદ્ધિ માટે નૂતન વર્ષાભિનંદન અર્પણ શુભેચ્છના રસપાન પીરસી, ધન્યતા અનુભવે છે.

જે જે લેખકો કે લેખિકાઓએ પોતાને મળેલ જ્ઞાન સમૃદ્ધિનો અનેરો લાભ આ માસિક દ્વારા આપેલ છે એ સર્વને અભિનંદન અર્પતા ધન્યતા અનુભવે છે.

છપાઈ તેમજ કાગળની અસાધારણ મોંઘવારી વચ્ચે પણ માસિકનું નાવ અરુણાલતપણે આલ્યું જાય છે, જે પરમ પૂજ્ય સ્વ. આચાર્યશ્રી વિજ્ઞાનંદસૂરીશ્વરજી મહારાજ, સ્વ. પ્રવર્તકશ્રી કાંતિવેંજયજી મહારાજ, પૂજ્ય શ્રી ચતુરવિજયજી મહારાજ તથા પૂં આગમ પ્રભાકર શ્રુતશીલ-વારિધી મુનિ ભગવંત પુણ્યવિજયજી મહારાજના આશીર્વાદનું ફળ છે. તેઓ સર્વનું સ્મરણ કરી, આ મંંગળદિને હૃદયપૂર્વક વંદન કરીએ છીએ.

આ પ્રસંગે તમામ પેદ્રન સાહેબો, આજીવન સભ્યો, સંસ્થાના સભ્યો અને હિતાધુઆન શુભેચ્છા પાઠવીએ છીએ.

સંસ્થા પ્રગતિના સોપાન સર કરી ઉત્તતિના શિખરે પહોંચે તે માટે અવિરત પ્રયત્નો દ્વારા સાથ સહકાર આપવા નમ્ર વિનંતિ કરીએ છીએ, જે નામી અનામી વ્યક્તિઓએ સંસ્થાના ઉત્કર્ષ માટે સેવા અર્પી છે તેમનો હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ.

પ૦ પૂં નવપદજીના અનેરો ભક્ત અને વર્ધમાન તપના પુણ્યવંતા તપસ્વી શ્રી શ્રીપાળ રાજનો રાસ છપાઇને તૈયાર થયેલ છે. પ૦ પૂં જંબૂવિજયજી મહારાજ સાહેબની કૃપાદષ્ટિ અને તેમની શુભ પ્રેરણા, તેમજ સંસ્થા ચમકતી-તેજસ્વી બને તેવા અંતરના આશીર્વાદ વરસાવતા રહે છે. પ૦ પૂં મહારાજ સાહેબ પ્રજસેન મુનિશ્રીની જહેમતથી સાકાર પામેલું પ૦ પૂં સેમચંદ્રસૂરિ રચિત પ્રાકૃત વ્યાકરણ તૈયાર થઈ ગયું છે. તે પુસ્તક પૂં સાધુ મહારાજ સાહેબો તથા સાધ્વીજી મહારાજ સાહેબોને ભેટ આપેલ છે.

પ૦ પૂં હેમચંદ્રસૂરિ રચિત પ્રાકૃત વ્યાકરણ નવ Appndices સાથે રેકઝીન બાઈન્ડીંગ કરેલ પુસ્તક સંવત ૨૦૩૬ની સાલમાં પ્રગટ કરેલ છે. શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાનું પ્રકાશન ૯૪મું રત્ન છે, સાચા અર્થમાં તે રત્ન જ છે કેમકે તેના વિવિધ કારણો પ્રાકૃત ભાષાના અભ્યાસીને પુનિત ભાષાથી પ્રકાશિત કરે છે અને પ્રાચીન પ્રાકૃત ભાષાના વ્યાકરણોમાં આ પુસ્તકનું અદ્વિતિય સ્થાન છે. જેની કંમિત રૂ. ૨૫-૦૦ છે.

દ્વાદશાર નચચક્રમ-ભાગ ૧-૨ (રચયિતા પ૦પૂં જંબૂવિજયજી મહારાજ સાહેબ) સંસ્થા દ્વારા બહાર પડી ચૂક્યો છે. જેમની માંગ નાપાન, અમેરિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા વગેરેના વિદ્વાનો કરે છે. તેઓ સહુ ત્રીજા ભાગની રાહ જોઈ રહ્યા છે.

તે, કાર્ય પશુ સંસ્થા પતે તેવા પ્રયત્નો સંસ્થાએ
બરી રાખ્યા છે.

આ સંસ્થાના ઉપક્રમે શ્રી જંબૂચરિત્ર (લે.
૫૦૫૦ દાનવિજયજી મહારાજ સાહેબ) શ્રીમાન
હિંમતલાલ બી. મહેતાની તથા ધીમંતભાઈની
સંપૂર્ણ આર્થિક સહાયથી નૂતન વર્ષમાં બહાર
પડશે. પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ ભદ્રબાહુસાગરજી-
ની પ્રેરણાથી, તેમજ શ્રી ગોડીજી જૈન દેરાસર
પેઢી (ભાવનગર)ની સહાયથી, તેમજ આચાર્ય
ભગવંતના ઉપદેશથી જ્ઞાનપ્રેમી શ્રાવકોની સહાયથી
તેમજ શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા (ભાવનગર)ની
આર્થિક સહાયથી આ વર્ષમાં બહાર પડશે.
તે બહુલ આર્થિક સહાય કરનારાઓની આ
સંસ્થા અનુમોદના કરે છે અને અભિનંદન
પાઠવે છે.

આ અલભ્ય પુસ્તક મેળવવાની ઈચ્છા હોય
તેઓ પોતાના નામ પ્રથમથીજ નોંધાવે
તેથી પુસ્તક પ્રાપ્તિનો લાભ મેળવી શકે.

આ સંસ્થા જૈન સાહિત્ય પ્રસારમાં પણ
આગેકદમ કરી રહી છે. તે પણ અનારે માટે
ગૌરવરૂપ છે.

દર વર્ષે આ સંસ્થા ચૈત્ર સુદી ૧ ૫૦ પૂન
વિજયાનંદ સૂરીશ્વરજીની જન્મ જયંતિ શ્રી
શત્રુજય તીર્થમાં અને જેઠ સુદમાં તળાબમાં
સભાની વર્ષગાંઠની ઉજવે છે. તદ્ઉપરાંત આ
સંસ્થાના ઉપક્રમે બીજી ત્રણ સ્થળોની યાત્રાની
યોજના પૂર્ણ કરી છે.

દરેક વર્ષના માગશર માસમાં શ્રી ઘેઘા
તીર્થની યાત્રાની યોજના હરેકલાસ પૂર્વક નીચેના
દરેક દાતાઓએ અઢી હજાર રૂપિયા સંસ્થાના
યાત્રા અનામત ફંડમાં અર્પી પૂર્ણ કરી છે

૧. શ્રી કાન્તિલાલ લવજીભાઈ શાહ તથા
સ્વ. પદ્માબેન કાન્તિલાલ શાહ
૨. શ્રી ખીમચંદ પુરશોત્તમદાસ તથા અ. સૌ.
હરકોરબેન જસરાજ

૩. શ્રીમતી કુસુમબેન રમણિકલાલ સંઘવી
૪. શ્રી રતિલાલ ગોવિંદજી શાહ તથા શ્રીમતી
વસંતબહેન રસિકલાલ શાહ

૫. લક્ષ્મીબેન માણેકચંદ કરમચંદ

દરેક મહા માસમાં પાલીતાણા તીર્થ સ્થળની
યાત્રાની યોજના નીચેના દરેક દાતાઓએ અઢી
હજાર રૂપિયા સંસ્થાના યાત્રા અનામત ફંડમાં
અર્પી પૂર્ણ કરી છે.

૧. શ્રી વનમાળીદાસ ગોરચંદાસ શાહ
૨. શ્રી પોપટલાલ રવજીભાઈ સલોત તથા
શ્રીમતી હસુમતિ પોપટલાલ સલોત
૨. શ્રી ખીમચંદ પુરશોત્તમદાસ તથા અ. સૌ.
હરકોરબેન જસરાજભાઈ

૪. સ્વ. વોરા હડીચંદ ઝવેરભાઈના ધર્મપત્ની
સ્વ. હેમકુંવરબહેન.

૫. શ્રી કાન્તિલાલ રતિલાલ સલોતની પુત્રી
કુમારી વનીતાબેન કાન્તિલાલ સલોત

Rotation ક્રમ મુજબ અન્ય તીર્થની
યાત્રાની નીચેના દરેક દાતાઓએ અઢી હજાર
રૂપિયા સંસ્થાના યાત્રા અનામત ફંડમાં અર્પી
પૂર્ણ કરી છે.

૧. શ્રી રમણિકલાલ જેઠાલાલ જસાણી તથા
તેમના ધર્મપત્ની અ.સા. મંગળબહેન
રમણિકલાલ જસાણી
૨. શ્રી કાન્તિલાલ હંમરાજ વાંકાણી તથા તેમના
ધર્મપત્ની અ.સૌ. મંગળાબહેન કાન્તિ-
લાલ વાંકાણી અન્ય ત્રણ ગૃહસ્થોએ
પોતાના નામ નોંધાવી દીધા છે. તેમની
રકમ સંસ્થાને મળતા, આવતા અંકમાં જણા-
વાશે. એક એક યાત્રામાં જેમણે રકમ ભરી છે
તેમના મુખ્યરક નામે સભ્ય-યાત્રાર્થીને સવારે
આ-પાણી નાસ્તો, તથા સવાર બપોર સાધુ-
સાધ્વીજીની ભક્તિ તેમજ યાત્રાર્થે પથારેલ સભ્યો-

ની ભોજનની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવશે. આ બદલ સહુના પુનિત કાર્યની અનુમોદના કરીએ છીએ અને ધન્યવાદ અર્પીએ છીએ.

૫૦૫૦ આચાર્ય ભગવંતો, ૫૦૫૦ મહારાજ સાહેબો, પ્રખ્યાત લેખકો-શ્રી કુમારપાળ દેસાઈ, પ્રાવ્યાપક સાહેબ, શ્રીમાન રાતભાઈ માણેકચંદ તથા રમેશભાઈ ગાલા, અનરચંદભાઈ માવજી, રાચચંદ મગનલાલ શાહ, આત્માનંદ પ્રકાશ માટે લેખો મોકલે છે અને ઉપકૃત કરે છે, તે બદલ તેઓ પ્રત્યે ભક્તિ-વંદન ભાવ દર્શાવીએ છીએ.

કોઈપણ સંસ્થા કાર્યવાહકાના શુભ નિષ્ઠાપર નિર્ભર રહે છે તેમાં બે મત નથી. અનેકવિધ કાર્યો હાથ ધરતાં પહેલાં અન્યનો ટેકો, સાથ-સહકાર અનિવાર્ય રીતે મેળવવો પડે છે. સહ-

ભાગ્યે આ સંસ્થાને શ્રીમાન્ રાચચંદભાઈ મગનલાલ શાહનો સારો એવો સહકાર ને સેવા સાંપડ્યા છે. ગત વર્ષમાં તેમના દ્વારા શ્રેષ્ઠીવર્યો પેટ્રન બન્યા છે. તેમની સેવાની અનુમોદનાની તક અત્રે અમે લઈએ છીએ.

સંસ્થાના વિકાસમાં આપ સહુ શુભેચ્છકો, પેટ્રન સાહેબો, આજીવન સભ્યો સહકાર આપી કાર્યવાહકોને ઉપકૃત કરશો એવી હાર્દિક ભાવના

૧. હીરાલાલ ભાણુભાઈ શાહ
પ્રમુખશ્રી B. Sc.

૨. પોપટલાલ રવજીભાઈ સલોત
B. A. B. T.

ઉપપ્રમુખશ્રી અને તંત્રીશ્રી
જૈન આત્માનંદ પ્રકાશ



આ સભાના પેટ્રન સાહેબોને

નમ્ર વિજ્ઞપ્તિ

આપ સહુને જણાવતાં હુપ થાય છે કે આ સંસ્થાએ શાળા અને મહાશાળામાં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ આપવા માટે કંડ કર્યું છે. કપરી મોંઘવારી અંગે, માતા-પિતાને સંતાનોના અભ્યાસની ઘેરી ચિંતા રહે છે. તેમાં સહાયરૂપ બનવા, આ સંસ્થાએ નિર્ણય કર્યો છે. સંસ્થાના દરેક કાર્યમાં ઉદારદીલ ગૃહસ્થોની સહાય મળતીજ રહી છે અને સંસ્થાએ હાથ ધરેલ દરેક પ્રવૃત્તિ સુંદર રીતે અસ્ખલિતપણે ચાલુ રહે છે. તેથી આપ સહુને નમ્ર વિજ્ઞપ્તિ કરીએ છીએ કે દરેક પેટ્રન સાહેબ ઓછામાં ઓછી એક હજાર રૂ. ની રકમ કંડમાં અર્પે. તેથી તેના વ્યાજમાંથી વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ અર્થે સહાય આપી શકાય. જ્ઞાન-તેજ કારકીર્દિ ઘડવા માટેનું ઉપયોગી સાધન છે. વિદ્યા-દાન એક અનુપમ દાન છે. તો આપ જરૂર આ બાબતમાં જવાબદાર સહાયરૂપ બનશો તેવી નમ્ર વિનંતિ.

તા. ૬ : માનદ સભ્યો પણ આ યોજનાનો લાભ લઈ સંસ્થાને સહકાર અર્પે તેવી નમ્ર વિજ્ઞપ્તિ.

❖ અભિનિવેશનું ફળ ❖

હિન્દીમાંથી અનુવાદક : પી. આર સલોત

માંડવગઢના રાજા રામ. પટ્ટરાણી લીલાવતી, બીજી રાણી કદંબા. કદંબાને લીલાવતી પ્રત્યે ખૂબ ઈર્ષા; તેથી લીલાવતીનો પરાભવ કરવા ઉત્સુક હતી, લીલાવતીનું વ્યક્તિત્વ અંડન પામે તે માટે તક જોતી હતી.

વળી રાજાને લીલાવતી પ્રત્યે ખૂબ પ્રેમ હતો, ખૂબ ચાહના હતી-આ વાત પણ કદંબાથી સહી જતી ન હતી, લીલાવતીનું સુખ તેને આંખના કણા માફક ખૂંચતું હતું.

એક દિવસ કદંબાને તક મળી ગઈ. લીલાવતીને ખૂબ તાવ આવ્યો હતો. વેદોએ અનેક પ્રકારના ઉપચાર કર્યા પણ બ્યર્થ. લીલાવતીને મહામંત્રી પેથડશાહ સાથે મેત્રી હતી, પેથડશાહ મન-વચન-ક્રયાથી પ્રભુચર્યનું પાલન કરતા હતા. પેથડશાહના પ્રભુ પૂજના વસ્ત્ર, તેમના બ્રહ્મચર્ય વ્રતને લઈને પ્રભાવશાળી બન્યા હતા. તે વસ્ત્ર પેથડશાહની પત્ની પદ્મશ્રીએ લીલાવતીને આપ્યું હતું. તે વસ્ત્ર ઓઢીને લીલાવતી સૂતી હતી. કદંબાને આ વાતની જાણ થઈ. તરતજ તેણે રાજાના કાન ભંભેયાં. મહારાજા, આપને મહામંત્રી અને લીલાવતી પર પૂરો ભરોસો છે, બન્ને ઉપર આપનો પૂર્ણ વિશ્વાસ છે પરંતુ આપ જાણતા નથી કે બન્ને વચ્ચે કેવી પ્રેમલીલા ચાલી રહી છે. મંત્રીના વસ્ત્ર ઓઢ્યા વગર લીલાવતીને નીંદ આવતી નથી, જોવું હોય તો જઈને પ્રત્યક્ષ જોઈ લો.

જે વસ્ત્ર લીલાવતીએ ઓઢ્યું હતું તે વસ્ત્ર રાજાએ મહામંત્રીને ભેટ આપેલ; તેથી તે વસ્ત્ર તરતજ ઓળખી લીધું, રાણી તેમજ મંત્રી પ્રત્યે તિરસ્કાર પેદા થયો. રાણીને દેશ નિકાલની સજા કરી. મંત્રી સાથે ઓલવાનું બંધ કર્યું. મહામંત્રીને શિક્ષા કરવાની શક્તિ રાજામાં ન હતી. કેમકે તેઓ ખૂબ લોકપ્રિય હતા અને રાજ્યના આધાર સ્તંભ હતા.

રાણી લીલાવતીનું ચરિત્ર હજારો, તેને સજા પણ થઈ, તેથી કદંબા ખૂબ ખૂશ થઈ, પણ આ ખૂશી ક્ષણિક બની. જ્યારે સત્ય હકીકત બહાર આવી ત્યારે રાજાને ખૂબ પશ્ચાતાપ થયો. રાણી લીલાવતી ફરી પટ્ટરાણી બની. મંત્રીનો પ્રભાવ ખૂબ વધ્યો. જન રાણી કદંબાને પોતાના પિયર નાસી જવું પડ્યું. લીલાવતી નમસ્કાર મંત્રીના મહા ઉપાસિકા બતાવે,

અભિનિવેશનું મૂળ ઈર્ષા છે. ભવિકો ! ચેતો-ઈર્ષાના સકંડમાં ન ફસાઓ, નહીંતર પરિણામ ખતરનાક આવશે.

‘અરિહંત’ના સૌજન્યથી

ક્ષમા યાચના

આ માસિક અંકમાં કોઈ અપુરિ રહી ગઈ હોય અથવા કોઈ ક્ષતિ મુદ્રણ દોષ હોય તો તે માટે મનસા, વચસા, મિચ્છામિ દુક્કડમ્.

તંત્રી.

વસુદેવ દિણ્ડી (દિનંદી)

લે. પ. પૂ. સંઘદાસ ગણિ.

(ગતાંકથી ચાલુ)

ત્યારબાદ સબવટ કરી, ચારુદત્તની સભામાં પહોંચી ગયો. પરીક્ષકગણ તેમને માટે બનાવેલ ઊંચા મંચ પર બેઠો હતો, બાકીના સહુ જમીન ઉપર. મારા ગુરૂની દષ્ટિ મારા પર પડી. તેમણે ઇશારા દ્વારા તેમની પાસે જવાની મનાઈ કીધી.

ગણનાપાત્ર વ્યક્તિઓ સાથે ચારુદત્ત જ્યાં બેઠા હતા તે તરફ હું ગયો. ચારે બાજુ નજર નાખી હું બોલ્યો, “આવી સભા વિદ્યાધરોમાં નજર પડે છે; મનુષ્ય લોકમાં નહિ” તે સાંભળી ચારુદત્ત પ્રસન્ન થયા અને મને બેસવા માટે ઊંચું આસન આપ્યું. જેવું મેં સ્થાન લીધું કે તરતજ લોકો મને વિસ્ફારિત નયનોથી જોવા લાગ્યા.

દીવાલ પર મેં બે હાથી ચિત્રેલા જોયા. મેં ચારુદત્તને કહ્યું, “ચિત્રકારે આ ક્ષણજીવી હાથીઓને કેમ અંજિત કર્યા છે?” તે સાંભળી તે બોલ્યા, “શું ચિત્રથી હાથીના આયુષ્ય સમય નિર્ણય થઈ શકે?” મેં કહ્યું, “થઈ શકે. નાના બાળકોને બોલાવો, અને જળ લાવવાનું કહો.”

તે દીવાલ પાસે જળ રાખવામાં આવ્યું. બાળકો જળથી ખેલવા લાગ્યા. ફળ સ્વરૂપે ચિત્ર જળથી ધોવાઈ ગયું, તે જોઈ સભામાં ઉપસ્થિત વ્યક્તિગણે બૂમ પાડી, “આશ્ચર્ય! આશ્ચર્ય!” આ બૂમ મારા ગુરૂના કાને પડી. સાંભળીને તે પણ આશ્ચર્ય પામ્યા,

યત્રનિકાના અન્તર ભાગમાંથી ગન્ધર્વદત્તા

બહાર આવી, પરંતુ તેની સમક્ષ વીણાનો સ્પર્શ કરવાની શક્તિ કોઈમાં ન હતી. ત્યારે ચારુદત્ત બોલ્યા, “જો આપનામાંથી કોઈ પણ ગાવા માટે તૈયાર ન હોય તો તે ફરીને અંતઃપુરમાં ચાલી જાય” પરીક્ષકોએ પણ બહુત સમય સુધી પ્રતીક્ષા કરી. પછી બોલ્યા, “તે જઈ શકે છે” ત્યારે મેં કહ્યું, “કેમ! શા માટે ચાલી જાય? હું તેની પરીક્ષા લઈશ.” ત્યારે જનતા મારી તરફ જોવા લાગી, અને પરસ્પર કહેવા લાગી, “તે ધરતીનો મનુષ્ય નથી, તે કોઈ દેવ છે અગર વિદ્યાધર છે. સાહસિક છે, પ્રતિભા સંપન્ન છે સુંદર છે.”

વણિકે વીણા લાવવાનું કહ્યું, વીણા આવતાં તે મારા હાથમાં દેવા લાગ્યા. મેં ન લીધી. મેં કહ્યું, “વીણામાં દોષ છે; તેથી તે વીણા હું નહિ વગાડી શકું.” વીણાની તપાસ કરવામાં આવી. જણાયું-વીણાના તારમાં સૂક્ષ્મ વાળ ચોટી ગયો હતો. બીજી વીણા મંગાવવામાં આવી. મેં કહ્યું, “આ વીણાના સુર કર્કશ છે; કારણ કે આ વીણાનું લાકડું એ વનનું છે કે જેને આગ લાગી હતી. તેની સત્યતાની પરીક્ષા કરવા વીણા બનાવનારને બોલાવવામાં આવ્યો. તેણે તે વાત સ્વીકારી લીધી. વળી ત્રીજી વીણા લાવવામાં આવી, મેં કહ્યું, “આ વીણા તે લાકડામાંથી બનાવી છે કે જે ઘણા દિવસ પાણીમાં પડી રહ્યું હતું. તેથી તેમાંથી શુદ્ધ સ્વર બહાર ન આવી શકે. તપાસમાં મારી વાત સાચી નીકળી ત્યારે જનતાના આશ્ચર્યની કોઈ સીમા ન રહી.

પછી ગન્ધર્વદત્તાની વીણા લાવીને મને આપી તે વીણા ચન્દનના લેપ વાળી હતી, પુષ્પોથી સુશેષિત હતી અને સપ્તતંત્રી વિશિષ્ટ હતી-તે વીણા હાથમાં લઈ મેં કહ્યું, “આ વીણા નિર્દોષ છે, ઉત્તમ પ્રકારની છે. પણ જે આસન પર હું બેઠો છું ત્યાંથી તે વીણા સુંદર રીતે વગાડી શકાશે નહિ, પછી મને કૌંમતી સ્વતંત્ર આસન આપવામાં આવ્યું. ચારુદત્તે કહ્યું, “ભદ્ર, જો તમે વિષ્ણુકુમારનું ગીત જાણતા હો તો તે ગીત સુણાવો. મેં કહ્યું, હું જાણું છું, તે ગીત મેં વિદ્યાધરે પાસેના સાંભળ્યું છે. તે સાંભળી એકી અવાજે જનતા બોલી ઉઠી. “તે વિષ્ણુકુમાર કોણ હતા? તે ગીત કેવા પ્રકારનું છે?”

મેં ટૂંકમાં વિષ્ણુકુમાર પ્રસંગ જણાવ્યો. શ્રમણોની રક્ષા માટે તેમણે નમુચી પાસે ત્રણ પગલાં જેટલી ભૂમિ માગી કેવી રીતે તેમણે વિરાટ સ્વરૂપ ધારણ કર્યું? જગતને આચ્છાદિત કર્યું-વગેરે. ત્યારે તેમને પ્રસન્ન કરવા, દેવતાઓએ તેમજ વિદ્યાધરેએ તેમની પ્રશસ્તિમાં જે ગીતની રચના કરી, તે આ ગીત. વિદ્યાધરેનું ગીત એટલું સુંદર હતું કે તુમ્બરૂ અને નારદે પ્રસન્ન બની, તેમને સપ્તસ્વર તંત્રો સાથે ગન્ધર્વ ગામ આપ્યું અને કહ્યું, આજથી તમે લોકો ગન્ધર્વ નામથી જગતમાં ઓળખાશે, જે ગીત અમર્ત્ય લોકનું છે તે હું-વસુદેવ અત્યારે સાંભળાવું છું.

મેં વીણા વાદન સાથે વિષ્ણુકુમારનું ગીત શરૂ કર્યું. ગન્ધાર રાગના આરોહ અને અવરોહથી ગીત નિયંત્રિત હતું. મારા કંઠના સ્વર સાથે ગન્ધર્વ કન્યાએ પોતાના કંઠસ્વર મિલાવ્યો. સ્વર મધુ થી પણ મધુર હતો, સારી સભાએ નિર્વાક અને નિસ્પન્દ બની તે ગીત સાંભળ્યું.

ચારુદત્તના આન્દની સીમા ન રહી. તેણે હર્ષથી પ્રકુલ્લ મુખથી વિશેષજ્ઞોનો ગીત અને વીણાવાદન વિષે અભિપ્રાય માગ્યો. તેઓએ પ્રશંસા કરતાં કહ્યું, “ગીત વીણાવાદનને અનુરૂપ

હતું અને વીણાવાદન ગીતને અનુરૂપ હતું. આપની પુત્રી અને આ બ્રાહ્મણ યુવક વીણાવાદન અને ગાયનમાં સરખી કુશળતા ધરાવે છે.” એમ કહી સભાની પૂર્ણાહુતિ જણાવી. ચારુદત્તે સન્માન સાથે સહુને વિદાય આપી

પછી ચારુદત્ત નજીક આવી બોલ્યા, “સંગીતમાં વિજય પ્રાપ્ત કરી આપે મારી કન્યા મેળવી લીધી છે. મારી ઈચ્છા છે કે આપ તાત્કાલિક તેનું પાણિગ્રહણ કરો, લોકોકિત છે કે બ્રાહ્મણ, ચાર કન્યા ગ્રહણ કરી શકે છે, બ્રાહ્મણ કન્યા, વૈશ્ય કન્યા, ક્ષત્રિય કન્યા અને શુદ્ર કન્યા, વળી મને લાગે છે કે ગન્ધર્વદત્તા આપને યોગ્ય છે અને કોઈ કોઈ બાબતમાં આપથી અધિક શક્તિશાળી બની શકશે

મેં વિચાર્યું ‘મારાથી અધિક પ્રતિભાશાળી કહેવામાં શું તાત્પર્ય હશે? પણ આ અવસર પ્રસ્થ કરવાનો નથી. મને અંતઃપુરમાં લઈ ગયા. મારી પરિચર્યા કરવાને કેટલીએ પરિચારિકાઓ પ્રતીક્ષા કરતી હતી. તેમણે મને રાજ સમાન માન આપ્યું. તેમના હાથથી નવાન વસ્ત્રો તથા અલંકારો પહેર્યા. માંગલિક ક્રિયા પૂર્ણ થતાં વયોવૃદ્ધો સાથે વિવાહ સભામાં હાજર થયો. ત્યાં ચારુદત્તનો સમસ્ત પરિવાર ઔપચિત્રિત થયેલ. બાબાઓ મને બેઠેને અંદર અંદર કહેવા લાગી, છેવટે ગન્ધર્વદત્તાને યોગ્ય પતિ મળી ગયો ‘રૂપમાં તો તે કામદેવ જ છે.

પછી ગન્ધર્વદત્તાને મારી પાસે લાવવામાં આવી. મને તે વિદ્યાદેવી સમાન લાગી. તેનો પરિમંડળ નવા ઉગેલ સૂર્ય સમાન પ્રકાશમય હતો.

કુળની સ્ત્રીઓએ જ્યારે ગન્ધર્વદત્તાને મારી પાસે બેસાડી ત્યારે ચારુદત્તે મને કહ્યું, “ભદ્ર કુળ અને ગોત્ર જાણવાથી શું? અગ્નિમાં તમે શમીપત્ર નાંખો અને કન્યાને પણ તેમ કરવા દો.”

જ્યારે ગન્ધર્વદત્તા ચારુદત્તની પુત્રી છે તો તેમણે આમ કેમ કહ્યું? હું કંઈક આશ્ચર્ય પામ્યો

પણ તે ભાવ ઘૂપાવીને કહ્યું, “જેવી આપની આજ્ઞા” પરંતુ ચારુદત્ત મારો ભાવ સમજી ગયા. તેમણે કહ્યું, “ભદ્ર, મેં એમ શા માટે કહ્યું તે પછીથી જણાવીશ, રત્ન જ્યાં સુધી અલંકારમાં જડવામાં ન આવે ત્યાં સુધી મર્યાદા મેળવી શકે નહિ.”

રીતિ મુજબ મેં શમીપત્ર અગ્નિમાં મૂક્યું. ચારુદત્તે ગન્ધર્વદત્તાનો હાથ મારા હાથમાં સોંપ્યો, લગ્નવિધિ પૂર્ણ થતાં મને વાસરગૃહમાં લઈ ગયા. તે રાત્રિ આનંદપૂર્વક વીતી.

કેટલાક દિવસ બાદ સુગ્રીવ અને જયગ્રીવે ચારુદત્ત પાસે આવી કહ્યું, “ગન્ધર્વદત્તાની બહેન-પણી શ્યામા અને વિજ્યાને ગન્ધર્વદત્તાની અનુમતિ લઈ મારી સેવામાં આપી દો.”

ચારુદત્તે મને વાત કરી. મેં તે બાબત ગન્ધર્વદત્તાને કહેવાનું કહ્યું, ‘તેનો મત મારો મત’ ગન્ધર્વદત્તાએ સહર્ષ સ્વીકારી લીધું. આ રીતે શ્યામા અને વિજ્યા પણ મને પત્ની રૂપે મળી, પણ વધારે પ્રેમ તો ગન્ધર્વદત્તા પર હતા.

આ પ્રકારે ઘણાં દિવસ વીતી ગયા. એક મધ્યાહ્ન સમયે ભોજન પતાવી, બહારના ઓરડામાં હું આરામ કરતો હતો ત્યારે ચારુદત્ત આવ્યા, વાતમાં ને વાતમાં કહેવા લાગ્યા, “તે દિવસે મેં આપને કહેલું કે ગન્ધર્વદત્તા આપને માટે અપયુક્ત નથી જ. કંઈક કંઈક બાબતમાં તમારાથી આંધેક પ્રતિભાશાળી પણ છે. જે સમય હોય તો તેનું કારણ બતાવું.”

મેં કહ્યું, “મારી પાસે પૂરતો સમય છે, વળી તે સામળવાની મારી પ્રબળ આકાંક્ષા છે” ચારુદત્તે બતાવવાનો પ્રારંભ કર્યો.

ચંપાનગરમાં ભાનુ નામે એક શ્રેષ્ઠી રહેતો હતો. તે શ્રમણ-ઉપાસક તેમજ જીવ-અજીવનો જાણકાર હતો. તેની પત્ની પણ શ્રમણોપાસિકા હતી. તેમને ઐશ્વર્યની કોઈ કમીના ન હતી. પરંતુ મનમાં શાંતિ ન હતી. કારણ કે તેમને

કોઈ સંતાન ન હતું. સંતાન માટે તેમણે શું શું ન કર્યું? દેવ-દેવીઓની ઉપાસનાથી માંડી, સાધુ-શ્રમણોની ઉપાસના સુધી. પણ કોઈથી કશું ન થયું.

એક સમયની વાત છે. ત્રત ગ્રહણ કરીને શેઠ તથા તેમની પત્ની જે સમયે જિનેશ્વરની ઉપાસના કરી રહ્યા હતા ત્યારે ચારણ મુનિ ચારુ ત્યાં આવ્યા, તેમને બેઠેને બંને ઉભા થયા અને તેમને વંદન-નમસ્કાર કર્યા. ધર્મલાલ આપતા આપતા, ચારણ મુનિએ તેમના કુશળ સમાચાર પૂછ્યા.

મુનિ લગવંતનું પ્રવચન પૂર્ણ થતાં, શેઠની પત્નીએ તેમને પૂછ્યું, “લગવન્, અમારી પાસે પુષ્કળ ધન છે પણ સંતાન નથી. આ ધનનો ઉપયોગ કોણ કરશે? કોણ અમારી વંશ-રક્ષા કરશે? આપ ત્રણ કાળનું જાણો છો, તેથી આપ પાસેથી જાણવા માગીએ છીએ કે શું અમારે કયારેય સંતાન નહિ થાય?”

ચારણ મુનિએ પ્રત્યુત્તર આપ્યો, “શ્રાવિકે, તમે, ધર્મ-આરાધન કરો, તાત્કાલિક આપને પુત્ર થશે.” એમ કહી તેઓ અદશ્ય થઈ ગયા.

સમય જતાં, ભદ્રા ગર્ભવતી બની. દોહદપૂર્ણ થતાં, એક પુત્રને જન્મ આપ્યો, તે પુત્ર-એજ હું. ચારણ મુનિના કથન બાદ મારો જન્મ થયો હતો, તેથી નામ રાખ્યું ચારુદત્ત.

મારા પિતાજીને પાંચ મિત્રો હતા, તેમાંના દરેકને મારા જન્મ પછી પુત્ર થયા, તેથી હું તેઓની સાથે ખેલ-કૂદ કરતો-કરતો મોટો થયો. તેમના નામ હતા હરિશીર્ષ, વરાહ, ગોમુખ, તન્વગ અને મરુભૂતિ.

કિશોર અવસ્થામાં અમને વિદ્યા-શિક્ષા માટે મોકલવામાં આવ્યા. વિદ્યા પ્રાપ્ત કરી અમે શ્રાવક ધર્મ ગ્રહણ કર્યો.

તે દિવસે પૃથ્વિમાનો ઉત્સવ હતો. તે ઉત્સવ

જેવા તેમજ અર્ધત દેવોની ઉપાસના કરવા અમે અંગ મન્દિરના ઉદ્યાનમાં ગયા. આ ઉદ્યાનમાં અર્ધત ભગવાનનું ચૈલ્ય હતું.

અમે નોકરો સાથે ઉદ્યાનમાં આમતેમ ફરતાં એક કુંજ વિતાનમાં પહોંચ્યા. ત્યાં પ્રાચીન સમયના અનેક મોટા મોટા વૃક્ષો હતા. તે ફરથી પૂંજભૂત મેઘ સમાન લાગતા હતા. તેમની ડાળીઓ ઉપર પક્ષીઓ કલસ્વ કરી રહ્યા હતા. ટોચ ઉપર સફેદ પુષ્પોના ગુમખાં હતા. અમે લતા-વિતાનોની બાજુઓથી વૃક્ષોની શ્રેણીઓ વટાવતા આગળ વધ્યા. છેવટે અમે રજતવાલુકા નદીને કાંઠે આવી પહોંચ્યા. નદીનું પાણી જેવું સ્વચ્છ હતું તેવી રેતી પણ શુભ્ર હતી આ સ્થળ એટલું મનોરમ હતું કે થોડો સમય ત્યાં રોકાવાનો નિશ્ચય કર્યો અને નોકરોને મન્દિરમાં રાક઼ જો-જો-એમ કહી વિહાર કર્યો.

નોકરો ગયા બાદ મરુભૂતિ જલમાં ઉતરી પડ્યો. તેણે બૂમ પાડી, “કેમ દીલ કરો છો? ચાલ્યા આવો.” ગોમુખે જવાબ આપ્યો, “અમે કેમ રોક્યાતેનું કારણ તું જાણતો નથી.”

મરુભૂતિએ પૂછ્યું, “કયું કારણ તે જણાવશો કે?” ગોમુખે કહ્યું, “અવશ્ય, વૈદ્યો કહે છે કે દીર્ઘ ભ્રમણ બાદ તરતજ પાણીમાં ઉતરવું તે ઉચિત નથી. જો ઉતરશો તો પગના તળિયા અને પગની બન્ને ધમનિયેનું લોહી ઉર્ધ્વગતિ પામી, કંઠ-ભાગ પર ચઢી આવે છે. જે એ ધમનિઓ આંખોમાં લોહી પહોંચાડે છે, તેમની રક્ષા માટે, ઉત્તપ્ત દેહ સાથે જળમાં ઉતરવું કદાપિ ઉચિત નથી. જો ઉતરશો તો કયાં અંધ અગર બહેરાં બનશો.

મરુભૂતિએ બૂમ પાડી કહ્યું, “તેની વાત નહિ માનતા, ગોમુખ બધી બાબતોમાં વધારે સાવધાન રહે છે, આઓ, આઓ.”

ત્યારે અમે પાણીમાં ઉતર્યા અને પાણીથી

ખેલવા લાગ્યા, નજીકમાં રહેલ જળાશયમાં ઘણું પત્રકુલ ખીલ્યા હતા. અમે ક્રમજ પત્રો લાવીને જુદી જુદી આકૃતિ બનાવવા લાગ્યા. ગોમુખે નૌકા જેવી આકૃતિ બનાવી. તેમાં થોડી વેળુ ભરી, પાણીમાં વહેતી મૂકી. પાણીમાં તે વહેવા લાગી, તે જોઈને મરુભૂતિએ પણ એવી નૌકા બનાવી જળમાં વહેતી મૂકી. પણ રેતી વધારે ભરવાથી તેની નૌકા ડૂબી ગઈ. તે જોઈ અમે સહુ હસી પડ્યા.

પછી મરુભૂતિએ ખીજી નૌકા બનાવી, વહેતી મૂકી, ગોમુખ વિજયી બન્યો, કેમકે પ્રવાહના વેગને કારણે મરુભૂતિ તેની નૌકાને પકડી ન શક્યો. તેની પાછળ જતાં, પ્રવાહમાં ઘણે દૂર નીકળી ગયો. તે ત્યાંથી બૂમ પાડવા લાગ્યો, “અરે આઓ! કેવી આશ્ચર્યજનક વસ્તુ મારી નજરે પડી છે? તમે પણ આઓ.”

હું પણ બૂમ પાડી બોલ્યો, “સૌમ્ય, તને ત્યાં શું આશ્ચર્યજનક નજરે પડ્યું છે?”

તેણે મોટેથી કહ્યું, “પ્રિય ચારુ, આવી વસ્તુ પૃથ્વી મેં કદી જોઈ નથી, જો જેવી હોય તો જલ્દી આઓ.”

ગોમુખ વચ્ચે બોલી ઉડ્યો, “તેમાં કશું નથી બહુ તો વૃક્ષનું મૂળ પથ્થર ભેદીને બહાર આવ્યું હશે. અથવા તો હંસિનીને પોતાના બચ્ચાંઓને ખવડાવતી જોઈ હશે, અથવા તો કાઠ નાના કીડાને ઝીં-ઝીં કરતો સાંભળ્યો હશે મેં બૂમ પાડી કહ્યું, “ત્યાં છે શું? તેણે કહ્યું, “તે માટે તર્ક દરવાથી શો લાભ? જે આશ્ચર્યજનક છે તે તો આખોથી જોવું જોઈએ.”

મરુભૂતિ માટે અમે નહીં ઉતરીને તેની પાસે પહોંચ્યા. તે નદી તરફ અંશુલી બતાવી બોલ્યો, “તે જુઓ.”

તે તરફ નજર નાખી ગોમુખ બોલ્યો, આ નદી-તટ પર એવું શું જોવા જેવું છે? આવો

નહી કાંઠો ફરેક જગોએ જોવા મળે છે.”

“ના, એમ નથી” એમ કહી મરુભૂતિએ નહી-તટની સફેદ રેતી પરના ‘એ પગલાં’ તરફ અમારું ધ્યાન ખેંચ્યું, ગોમુખ વ્યંગમાં બોલ્યો, “જો આ જ આશ્ચર્ય હોય તો આવાં આશ્ચર્ય હંમેશા નહી તટ પર આવી જોઈ શકાય.

મરુભૂતિએ કહ્યું, “એ પગલાંના ચિન્હો સાધારણ નથી. જે એક પછી એક અંકિત બને છે, આ ચિન્હો વચ્ચે વચ્ચે વિચિત્ર છે, માટે પરીક્ષણીય છે. તે સાંભળી, હરિશીર્ષ કહ્યું, “તેમાં આશ્ચર્ય શું? કોઈ વૃક્ષ પર ચઢેલ હશે, અને એક ડાળથી બીજી ડાળ પર ફર્યો હશે. કોઈ ડાળ નીચે નમાવી અહીં ઉતરી ગયો છે, ફરી પાછો ચઢી ગયો છે.”

ત્યારે ગોમુખે માંથું હલાવીને કહ્યું, “ના, એમ નથી, એમ બન્યું હોય તો અહીં તહીં તાબાં ફેલ-પાંદડા નીચે પડે. તેમ તો આપણે અહીં જોતા નથી.”

હરિશીર્ષ બોલ્યો, “એ વાત બરાબર છે. તેમ છતાં આ પદ-ચિન્હો કોના છે?”

ગોમુખે જવાબ આપ્યો, “કોઈ અમરવાસી કે જે ઉડી શકતો હોય તેના.”

હરિશીર્ષે કહ્યું, “તે કોન છે? દેવતા, રાક્ષસ, ચારણ કે કોઈ લાખે સંપત્ત મુનિ?”

ગોમુખે કહ્યું, “ના, તે દેવતા નથી, કારણ કે દેવતા પગ જમીનને સ્પર્શતા નથી.”

‘તિથ્યચર’ના સાજન્યથી



પ્રગટ થઈ ચૂકેલ છે

સુમતિનાથ ચરિત્ર ભાગ-૧ લો તથા શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર ભાગ-૨ જો જેની મર્યાદીત નકલો હોવાથી તાત્કાલિક મંગાવી લેવા વિનંતી છે. અને તે બન્ને ભાગો મૂળ ક્રીમિતે આપવાના છે.

શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર ભાગ-૧ લો (પૃષ્ઠ સંખ્યા-૨૨૪) ક્રીમિત રૂપિયા પંદર.
શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર ભાગ-૨ જો (પૃષ્ઠ સંખ્યા-૪૪૦) ક્રીમિત રૂપિયા પાંત્રીશ.

—: સ્થળ :—

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા

કે. ખારગેટ : ભાવનગર : (સૌરાષ્ટ્ર)

તા. કે. : બહારગામના ગ્રાહકોને પોસ્ટેજ ખર્ચ અલગ આપવાનો રહેશે.

અસીમ કૃપા

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ પ્રભુની

મહાન પર્વના આગમનની છડી પોકારાઈ. આ ઉત્તમ પર્વના દિવસો તીર્થસ્થળમાં પસાર થાય તો કેવું સારું ! પુનિત વિચારને આવકાયો. શંખેશ્વરજી તરફ પ્રયાણ કર્યું. પહોંચીને તપાસ કરી તો કોઈ રૂમ ખાત્રી નહીં. પ્રયાસના ફળ સ્વરૂપે કપાટનું એક ખાનું મળ્યું. પ્રભુજીના રાત્રે દર્શન કરી, ખાનામાં કપડાં તેમજ પૈસા સાચવીને મૂકી, તાળું લગાવ્યું. તાળું પણ હટું સારી કિંમતનું. એટલે ચિંતા ન હતી. તેવામાં લાઈટ ગઈ. ચોમેર અંધકાર છાઈ ગયો.

આક્રમાં ગાદલું પાથરી રાખ્યું હતું. તેથી તે તરફ ગયો. આવતી કાલનો કાર્યક્રમ વિચારવાનું શરૂ કર્યું. સવારના વહેલા જાગી, જાપ કરવા બેસી જવું. તરતજ ખીસા તરફ હાથ વળ્યો. પણ ચાવી ન જડી. હવે શું કરવું ? મુંજવણની કોઈ સીમા ન હતી. બે ચાર વખત તમામ ખીસા તપાસી લીધાં, પૂજાની બેડ, ટુવાલ વગર સવારે નાહીને મંદિરે જવાનું કેમ બનશે ? જાપ કેમ થશે ? ઘેરી ચિંતાએ મનને ઘેરી લીધું. તાળું તોડવાનો વખત આવે તો-આઠ, નવ વાગ્યા સિવાય કેમ બની શકે ?

રાત્રિનો અંધકાર, લાઈટ બંધ અને મનના મનોરથોનો ભુકો નજરે પડતાં, ખૂબ દુઃખ થવા લાગ્યું. પાર્શ્વનાથ પ્રભુને આર્ત સ્વરે વિનંતી કરી. પ્રભુજી ! કસોટી-અને આ રીતની ? અકુમની ભાવના છે. જાપ જપવાનો છે-વગેરે વિચારોની હારમાળા ચાલુ અને પ્રભુજીનો સાથ માટેનો પુકાર-પવન વેગે દોડતા બન્યા, સામે નજર નાખી તો નાનકડું ટમટમિયું ખુબવાના વાંકે મંદ મંદ પ્રકાશ પોતાનીજ આસપાસ પ્રસારે, ચાવી વગર શું થશે ? આજુબાજુ જમીન પર હાથ વતી ફાંફા મારવા શરૂ કર્યો પણ પરિણામ શૂન્ય મતિ મુંઝાવા લાગી. એ વખતે ટમટમિયા પાસે બેઠેલ મુનિએ જૂમ પાડી-એ ભાઈ ! રાત્રિના આમ શું કર્યો કરો છો ? ભીતિમાં એકનો ઉમેરો થયો. માંડ માંડ જવાબ વાળ્યો, “ભાઈ સાહેબ ચાવી ખાવાઈ છે. તે શોધવા પ્રયત્નો કરું છું” રાત્રિનો સમય ૧૧-૧૫ લગભગ. તે વખતે તેણે કહ્યું, “અહિ આવી, જુઓ આ તમારી ચાવી છે ? પાંચ મિનિટ પહેલાંજ એક ભાઈ આપી ગયા” મારા હૃદયમાંથી શબ્દો શરી પડ્યા “વાહ પ્રભુ ! વાહ શંખેશ્વર નાથ !”

આનંદની અવધિ ન હતી. સવારના વહેલો જાપ શરૂ કર્યો. કદી ઉપવાસ ન થઈ શકે છતાં અકુમ કરવાની ભાવના થઈ; એટલું જ નહિ અકુમ પણ શાંતિ પૂર્વક થઈ ગયો.

હે નાથ ! આપની નિશ્રામાં મનોરથો સિદ્ધ થાય જ-તેમાં નવાઈ પામવા જેવું શું ?

લી. ચત્રભુજભાઈ શામજી



હપ્તો ૧૦ મો : (ગતાંકથી ચાલુ)

આપઘાત કરવા ગઈ હતી ત્યાંથી પાછી ફરીને નભોવાહનની સાથે લગ્ન કરવા તૈયાર થઈ છે તેવી ઈચ્છા વ્યક્ત કરતાં જ અભિતગતિ ઘણો આનંદિત થયો. પણ તેની સખીઓ કનકમાલાનો વિચાર જાણી આશ્ચર્યમાં પડી ગઈ. એક ઘડી પહેલાં તો ગળે રસા ખાઈને મરવા તૈયાર થઈ હતી. ત્યાં જ ફરી તે નભોવાહન સાથે લગ્ન કરવા તૈયાર થઈ. બાણજ આશ્ચર્યની વાત છે.

લગ્ન પછીનો સમય જીવન વ્યવહારનો આધાર તેના પર હોય છે. અને સુખદુઃખના તડકા છાંયા પણ સહન કરવાના હોય છે. અને લગ્નના વિષયમાં કનકમાલા આટલી બધી ચંચળ અને બેપરવા કેમ બની ગઈ? તે સૌને માટે આશ્ચર્ય હતું.

માનવ માત્રના જીવનમાં બે પાસા હોય છે સુખ-દુઃખ, શ્રદ્ધા-નિરાશા, આનંદ-શોક એમ પ્રત્યેક માનવીના જીવન સાથે આવા પ્રત્યાઘાતો તો તેની સાથે પડછાંયાની જેમ જ ફરતા હોય છે.

લગ્નના વાજાંત્રોનો નાદ મારા કાનમાં તીરની જેમ ભોંકાવા લાગ્યો. માનવી માત્રને મધુર ગીત-સંગીત કે સુંદર સ્વર જીવનને આનંદ પમાડતા હોય છે પણ જ્યારે તે નિરાશા અને હતાશાના સમયમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે મધુર સંગીત

પણ કારમું લાગે છે. અમૃત ભોજન પણ ઝેર બેવું લાગે છે.

ચિત્રવેગને માટે તો આજે આ લગ્નના મધુર સ્વરો તીરની જેમ ખુંચતા હતા.

કનકમાલાના લગ્નનો આખરી દિવસ આવી પહોંચ્યો, તેથી ચિત્રવેગની ધીરજ હવે ખુટી ગઈ હતી. હવે તો તેને જીવવું પણ નિર્થક લાગતું હતું.

ભાનુવેગે મને કહ્યું! ભાઈ તે પ્રથમ જે સ્વપ્ન બેચું તેનો અર્થ હવે કાંઈક સમજાય છે. કે પુષ્પમાળા જે ગળામાં કોઈ આરોપણ કરતું હતું તે પડી ગઈ અને કરમાઈ ગઈ તેના આ પ્રશ્નના પ્રતિકુળ ફળ રૂપે તો નહિ હોય?

છતાં સ્વપ્નમાં તે પડીને અને કરમાઈ ગયેલી માળા મારા મિત્રે સજીવન કરી મારા કંઠમાં પડેરાવી છે તેથી તો તનુ સારૂ ફળ મળે તેવી અંતરના ઉંડાણની એક જીવંત આશા છે.

હાલમાં તો હું મારી બધીજ આશા ખોઈ બેઠો હતો. એક અબણ્યો પુરૂષ કનકમાળાને પરણીને ચાલ્યો જશે, અને હું જીવંત છતાં મૃત અવસ્થાની જેમ પડ્યો રહીશ તેવું મને લાગ્યા કરતું હતું.

અંતે તો મારી જાત ઉપર મને તિરસ્કાર છૂટ્યો અને બાણે જ્ઞાન ભાન ગુમાવ્યું હોય તેમ

ગાંડાની જેમ ઘરેથી નિકળીને ઉદ્યાનમાં ગયો, જ્યાં મને પ્રયત્નનાર કનકમાળાના દર્શન થયા હતાં ત્યાં જઈને બેઠો.

સેરડીમાંથી રસ કાઢીને તેના કુંચા ફૂંકી દેવામાં આવે તેમ મારા જીવનનો રસ શોષાઈ ગયો હતો. હું નિરસ બનીને નાંખાઈ ગયો હતો.

મારા નજર સામે કનકમાળા બીજાને પરણવા બંધ અને હું જોયા કરૂં તેના કરતાં તો આપઘાત કરીને મરવું વધારે સારૂં છે.

આવા વિચાર કરતાં જ મેં ચારે બાજુ જોયું ઉદ્યાનમાં કોઈ જ ન હતું. આજે તો ઉદ્યાન પણ ભયંકર જંગલ જેવું લેંકાર સમુદાગતુ હતું. મેં આપઘાત કરવાનો વિચાર કર્યો બાજુના ઝાડ ઉપર હું ચઢી ગયો. મારા વસ્ત્રો છોડો એક ગળામાં નાંખ્યો અને બીજો છોડો ઝાડના ડાળખા સાથે બાંધ્યો અને મેં ઝંપલાવ્યું ત્યાંજ મારા ગળામાં નાંખેલું વસ્ત્ર ભીંસાવા લાગ્યું શ્વાસ રૂંધાવા લાગ્યો, નાંડીઓ ખેંચાવા લાગી. અને ધીમે ધીમે ચૈતન્ય શક્તિ ઉડવા લાગી. મને કાંઈ જ ખબર ના પડી. આ રીતે આત્મઘાત કરવા છતાં પ્રાણ ના ગયાં. મોતના મુખમાં પડવા ગયો છતાં પાછા ધકેલાયો.

જૈન દર્શનમાં આયુષ્યની મર્યાદા જેટલી હોય તેટલી ભોગવવી જ પડે છે. જે પ્રકારના આયુષ્યમાં સૌપકમ આયુષ્ય અને નિરૂપકમ આયુષ્ય તેમાં મહા પુણ્ય પ્રકૃતિવાળા આત્માઓ જ નિરાબાધપણે નિરૂપકમ આયુષ્ય ભોગવતા હોય છે. તેવા જીવો શારીરિક-માનસિક કે વ્યવહારિક દૃષ્ટિએ ખુબજ શાંતિથી ધર્મ આરાધના પૂર્વક પોતાનું જીવન સંપૂર્ણ ભોગવીને સમાધિ મરણને મેળવતા હોય છે અને સૌપકમ આયુષ્યવાળા જીવો અનેક ઉપાધિ પૂર્વકનું જીવન જીવતા હોય છે. તેવા જીવોનું જીવન

મૃત્યુ ખરાબર હોય છે કારણ કે જીવતા છતાં જ્યારે જ્યારે ઉપાધિ આવે ત્યારે હાથ....મરી ગયો.....!!! હાથ....મરી ગયો.....!!! કરતાં મૃત્યુ સમુ જીવન જીવતા હોય છે.

થોડીવારે મેં આંખો ઉઘાડી જોયું તો સુકો-મળ પલ્લવોની શૈયા ઉપર હું સુતો હતો એક અબણ્યા પુરૂષને હીમ સમાન શીતળ જળ પુનઃ પુનઃ મારા ગળામાં સીંચતો અને પવન વિંઝતો મારી પાસે બેઠેલો જોયો.

સજ્જન પુરૂષ વાત્સલ્ય ભાવથી મારી સામે વારંવાર જોતો હતો અને મારી સેવા કરતો હતો.

આપ કોણ છો? મેં પુછ્યું છતાં ઉત્તર ના મળ્યો, પણ મને સુંદર સ્નેહભર્યો ઉપદેશ દીધો. તે ઉપદેશ મારા જીવન માટે મને અમૃત ભર્યો લાગ્યો.

દેવપુરૂષ જેવા લાગતા એ દિવ્ય પુરૂષને હું અનિમેષ દૃષ્ટિએ જોતો જ રહ્યો. મને થયું કે રણસંગ્રામમાં યોદ્ધાઓ પાર વિનાના મળી આવે. કુબેરને પરાભવ પમાડે તેવા ધનિકો પણ ઘણા મળે પણ બીજાના દુખે દુખી થનારા અને પોતાના પ્રાણના ભોગે બીજાને જીવાડનારા તો વિરલા કોઈ જ મળે છે. તે પછી તો તે પુરૂષ પોતાનું આત્મવૃત્તાંત સભળાવ્યા પછી મને થયું કે હું મારા દુઃખને ખોટું ગાઈ રહ્યો છું. ખરેખર દુનીયામાં લોકો સુખદુઃખના અપેક્ષાએ એક બીજાથી ચડીયાતા છે. તે ખોટું નથી.

ભાઈ! તમે તો મારા કરતાં ઘણાંજ ભાગ્યશાળી છો. તમારે આત્મઘાત કરવા જેવું કશું જ નથી વિશેષ દુઃખી હોય તા તે હું જ છું. એમ કરીને મને ઘણું જ આશ્વાસન આપ્યું.

હું ભાગ્યશાળી કેવી રીતે? એ પ્રશ્નના જવાબમાં મને તેમણે કેટલીક વાતો કરી તે મારા માટે તો તદ્દન નવી જ હતી. અને આવા સંજોગો

માં મેં પ્રાણ છોડ્યા હોત તો ઘણેજ પ્રશ્નાતાપ થાત અને ભવાંતરમાં રંજનયુગ પડત.

એક વાત તો એવી કહી કે કનકમાળા નભોવાહનને વરવા માગે છે. તે અડધી સાચી ખોટી વાત હતી. તે નભોવાહનને લગ્ન કર્યા પછી અદૃશ્ય થઈ જશે અને પછી આખરે મારા સમાગમની આશા રાખશે. આ કલ્પના નહિ પણ દૈવીવાણી છે. કનકમાળા ગળ કાંસો ખાવા જતી હતી ત્યારે આકાશવાણી થઈ હતી. આ વાત જાણ્યા પછી મને મારી ભૂલ સમજાઈ. શ્રદ્ધામાં શંકા જન્માવવી તે નયું ગાંડપણ છે. હું પછી તો સ્વસ્થ થયો.

તે આશ્વાસન આપનારે મને કું કે કનક-માળા અને તમારા બંનેના મન તમે જાણી શક્યા છો એક જૂનગરમાં રહો છો, તમે મારી કથા સાંભળો છો તો હું માનું છું કે તમે તમારું દુઃખ ભૂલી જશો. અજાણ્યા પુરૂષના વચનો સાંભળીને મારી જાણસા વધુ બળવત્તર બની.

મેં કહ્યું મારી અને તમારી સમાન કક્ષાએ દુઃખ ભરી કથની છે. તમને હરકત ન હોય તો તમારું જીવન વૃતાંત મને જણાવો.

ત્યારપછી પોતાની જીવન કથા તેણે કહેવી શરૂ કરી. જેમ દર્દીને બીજા દર્દીના જીવનની કથા સાંભળવામાં રસ પડે છે પણ તેના કરતાં એમની વાતમાં કાંઈક અધિક હતું. એમણે એક એવો માર્ગ શોધી કાઢ્યો કે તમે જ્યારે સાંભળો ત્યારે આશ્ચર્ય અને આનંદ પામ્યા વગર ના રહો.

ભાઈ તમારી ઇચ્છા જ, તો સાંભળો મારી વાત.

સુરનંદન નામના નગરના સ્વામી હરિશ્ચંદ્ર રાજાએ સંસારની અસારતા જાણીને રાજ્યનો ભાર પોતાના મોટા પુત્ર પ્રભંજનને સોંપીને દીક્ષા લીધી પ્રભંજન પ્રામાણિકપણે રાજ્ય ચલાવવા લાગ્યો. અનુક્રમે તેને બે પુત્રો થયાં એકનું નામ જવલનપ્રભ અને બીજાનું નામ કનકપ્રભ

રાખ્યું બંને પુત્રો એક સરોવરમાં બે હાંસો જેલ કરતા હોય તેમ બાધ્યાવસ્થા છોડીને યુવા વસ્થાને આંગણે આવીને ઉભા રહ્યાં.

એક વખત પ્રભંજન રાજા આકાશમાં ઘેરાતાં વાદળોની શોભા જોઈ રહ્યા હતાં. મેઘના વિવિધ રંગો ખીલ્યા હતાં.

જેમ ચીત્રકાર ભાતભાતના રંગોથી સુંદર ચીત્ર ઉપસાવે છે. તેમ કુદરત આજે આકાશમાં વિવિધ રંગોથી સૌંદર્યભર્યા દૃશ્યો અંકીત કરતી હતી વિવિધ ચિત્ર ઉપસતા હતા. તેને જોવામાં પ્રભંજન જ્યાં આંખો સ્થિર કરે ત્યાંજ તે ચિત્ર ક્ષણમાં જ વિલિન થઈ જતું હતું. આવું કુદરતનું કૃત્ય જોઈ પ્રભંજનના હૈયામાં ઘેરી અસર થઈ આકાશમાં રંગબેરંગી વાદળાથી આલેખાતા નયનરમ્ય ચિત્ર જોઈને આનંદ થયો, પણ બીજી જ ક્ષણે તે ચિત્ર વાદળમાં વિખરાતું જોઈ સંસારની અસારતા પણ આવી જ છે. સંસારનું ક્ષણિક સુખ વાદળા જેવું છે. સર્વક્ષણિક છે. તેવું વિચારતા વિચારતા અંતરમાં વૈરાગ્ય દઢ બન્યો અને સંસારનો ત્યાગ કરી સુઘોષ નામના મુનીંદ્ર પાસે પોતાનું જીવન સમર્પણ કર્યું.

પ્રભંજનના પુત્રોમાં કોઈ અકળ કળાએ ખટપટના બીજ રોખ્યાં. જવલનપ્રભ મોટો હોવાથી પિતાએ તેને રાજગાદી આપી અને કનકપ્રભને પ્રશસ્તિ વિદ્યા આપી. તેણે વિદ્યાના બળથી ગર્વિષ્ઠ બનેલા કનકપ્રભ વાતવાતમાં પોતાના મોટાભાઈને ધમકાવવા લાગ્યો. ઘરમાં કલેશ ન થાય અને સામંતો કે માંડલિકામાં રાજકુટુંબની હાંસી ન થાય તે કારણે જવલનપ્રભ રાજ્ય છોડી પોતાના સસરા ભાનુગતિ પાસે અમરચંદ્રા નગરીમાં જઈને રહ્યો. અને કનકપ્રભ સ્વછંદપણે રાજતંત્ર ચલાવવા લાગ્યો. મહારાજા પ્રભંજનને એક બહેન હતી, તેનું નામ બંધુસુદરી હતું. તેના પાતેનું નામ ભાનુગતિ હતું. ભનુગતિને એક પુત્ર એક પુત્રી એટલો જ પારંવાર હતો, પુત્રી ચૈત્રલેખા (જવલનપ્રભની

સ્રો) અને પુત્રનું નામ ચિત્રગતિ તે હું પોતે. આપર સુધી છૂપો રાખેલો પરિચય ચિત્રગતિએ સ્પષ્ટ કર્યો.

અક કવસ સાડ નક્ષત્ર જોઈને મારા પિતાએ જવલનપ્રભને રોહિણી નામની વિદ્યા આપી અને તેની સાધના કરવા માટે જંગલમાં એકાંતમાં મોકલ્યાં આ વિદ્યાની સાધના ઘણીજ ગહન હોય છે. હંમેશા કહેવાય છે કે શ્રેયાંસે બહુવિધનાં સારા કાર્યમાં ઘણુંજ વિદ્યો આવે છે. - સાધક આત્માએ શ્રદ્ધા સત્વ અને શક્તિથી સાધનામાં

દૃઢ બનવું પડે છે. સાધનાની સફળતાનું પરિણામ જ સિદ્ધિ છે. સાધના કરતા કરતા જવલનપ્રભને છ છ માસ વિતિ ગયાં. અને તેમાં પણ એક મહિનો છેલ્લો તો કસોટિ ભર્યો બની ગયો. અને છેલ્લો એક મહિનો મારે એક બીજાના રખેવાળ તરિકે વ્યતિત કરવાનો હતો.

જવલનપ્રભે સાધના શરૂ કરી. અને હું તો તલવાર ખુદલી રાખીને વિદ્યન નિવારણ માટે પહોંચે ભરતો હતો.

ભયાનક જંગલમાં દિવસે પણ અંધકાર વ્યાપેલો જણાતો હતો. સૂર્યના કિરણોના દર્શન પણ ક્યાંક ક્યાંક પરાણે થતા હતાં. ઘટાટોપ ઝાડીઓ અને વનરાજીઓનો તો પાર નહિ, ઝાડ ઉપર પણ દોરડાની જેમ સર્પો લટકતા હતાં, ક્યાંય ક્યાંય તો ભયંકર અવાજો આવતા હતા. ભેંકાર સમા જંગલમાં જ્યાં એક બાજુ દૃષ્ટિ પડી તો જાણે મારી સગી બહુન ચિત્રલેખા ઘા નાખતી દોડતી અમારી તરફ આવતી હતી. તેના મોં પર ભય અને વિહવળતા ને ઉદ્વેગતાની લાગણીઓ તણાઈ આવતી હતી.

બહેન ! આ ભયંકર અરણ્યમાં તું એકલી શા માટે આવી અને તારા મુખ ઉપર આટલો ભય કેમ દેખાય છે ? એમ મેં દુરથી જ તેને કહ્યું, એટલામાં ચિત્રલેખા મારી નીકટમાં આવી

તેનો શ્વાસ તો હજી અદ્ધર જ હતો. ખુબ જ ગભરાયેલી તેણે કહ્યું ભાઈ આજે સવારે હું કામદેવના મંદિરમાં કામદેવની પૂજા કરતી હતી ત્યાં એક પુરુષ આવી ચઢ્યો, કોણ જાણે કેમ તેણે મારા ઉપર કામણ ક્યું અને હું ભાન ભૂલી તેની પાછળ પાછળ જવા લાગી. પણ પછી તો મને કાંઈક ભાન આવ્યું એટલે હું તેની નજર ચૂકવવાને ભાગી ગઈ અને દોડતી દોડતી અહીં આવી. એ વાતો કરતી હતી ત્યાંજ ફરી પાછો રાક્ષસ ત્યાં આવ્યો અને ચિત્રલેખાને ખભે ઉપાડીને ચાલતો થયો. રાક્ષસનું સાહસ જોઈ આશ્ચર્યમાં પડી ગયો. તલવાર મારા હાથમાં હતી પણ હું વિચારતો જ રહ્યો, તે ચિત્રલેખાને ઉપાડી ક્યાંય દૂર નીકળી ગયો. હું તેની પાછળ દોડ્યો પણ પછી તો શું થયું તે હું કહી શકતો નથી. પેલા કુટીલ પુરુષે તો કોઈ મોહિની વિદ્યાનો ઉપયોગ કર્યો ને જાણે શું બન્યું પણ દોડતાં દોડતાં ઉદ્યાનમાં આવ્યો અને શ્રી ઋષભદેવ પરમાત્માના ભવ્ય જિનમંદિરમાં ગયો ત્યાં મેં ભાવથી ચૈત્યવંદન કર્યું. અને પછી બહાર નીકળ્યો. બહાર આવતાં જ જવલનપ્રભે મોકલેલો દૂત મને મળ્યો. તેણે મને કહ્યું તમે તમારી બહેનને બચાવવા નીકળ્યા હતા બહેન ? મેં શરમ અને સંકોચથી કોઈ જવાબ ન વાળ્યો. મારી આ વિચાર ભરી મુદ્રા દૂત જોતો જ રહ્યો. અને મારા મનના ભાવ જાણી ગયો. પછી તો મેં કહ્યું તે ન તો તારી બહેન હતી ન તો કોઈ રાક્ષસ હતો. તમને ભરમાવવા માટે પોતાની વિદ્યાના બળથી જાદુઈ રચના કરી હતી

આનંદ અને સંતોષની મિશ્ર લાગણીઓના પ્રવાહમાં હું તણાવા લાગ્યો, મેં પૂછ્યું પણ.... કનકપ્રભ મને શા માટે ભરમાવે ? મેં તેનું શું બગાડ્યું છે.

દુતે જવાબ આપ્યો ! એ તો આવ્યો હતો. જવલનપ્રભને છળવા માટે કારણ કે જવલનપ્રભ જો રોહિણીની વિદ્યા સાધે તો કનકપ્રભ ઝાંખો

પડી જાય તેવું હતું, પણ તે જવલનપ્રભને ડરાવી પણ ન શક્યો. અને તમે માયાજાળમાં સપડાઇને અહીં સુધી આવી ગયા.

જવલનપ્રભની તેજસ્વી કાયા. મુખ ઉપર સાધનાનું શૌર્ય, ઢળતા નયનો, અને ધ્યાનની એકાગ્રતા, તેની સાધનાની સિદ્ધિનું દર્શન કરાવતા હતા.

થોડી જ વારમાં દિવ્ય પ્રકાશ પથરાયો અને વિદ્યાદેવીનું આગમન થયું. તે પ્રસન્ન થઈ છે. એ સમાચાર પણ હુતે જ આપ્યાં. હું તે હુતની સાથે પાંચા ફરતો હતો. અને અડધો માર્ગ કાપ્યો. પણ ત્યાં તો એક અદ્ભુત પ્રસંગ બન્યો કે આખી બાજુ બદલાઈ ગઈ અને જાણે ગાડું જુદા ચીલા પર ચઢી ગયું.

અને એવું બન્યું કે ઋષભદેવના સ્નાત્ર મહોત્સવ માટે હજારો રથ, હાથી, घोडा, સુખાસનો વગેરેની ઠંઠુ જાતી હતી. કોઈ રથમાં બેસીને કોઈ घोडा પર તો કોઈ હાથી પર એમ પોતાપોતાને રસ્તે જતા આવતા હતાં. એટલામાં એક મહોન્મત્ત હાથી અંકુશમાં ન રહ્યો. લોકો તેને જોઈ નાશ ભાગ કરવા લાગ્યાં. ત્રાસ વર્તાવતો હાથી જાણે યમરાજ જ જોઈ દ્યો ! મારી નજર સામે જ હાથીએ એક રથ ઉપર આક્રમણ કર્યું. રથ ઉપર ધસી આવતા હાથીને જોઈ અંદર બેઠેલી દેવબાળા જેવી એક રૂપ અને લાલિત્ય નીતરતી એક યુવતી ગભરાયેલી બહાર નીકળી. બાજુમાં घोडाઓ પણ ભડકીને ભાગવા લાગ્યાં યુવતીના કણના કુંડલો કયાંય સરી પડ્યાં. સુગંધી કેશકલાપ વિખરાઈ ગયાં. કટિ-મેખલાઓ છૂટી પડી ગઈ. દંડ પર રહેલું ઓઢણું પણ સરી પડ્યું, ભય અને સંકેચની લાગણીથી તે યુવતી જમીન પર બેસી ગઈ. હું તેન બચાવવા હાથી પાસે આવ્યો.

મારી જાતની પરવા કર્યા વગર તેની સામે પ્રતિકાર કરવા તૈયાર થયો. પણ હાથી બીજા રસ્તે ચાલ્યો ગયો. પણ યુવતીને ભયની વ્યગ્રતામાં મૂછાં આવી ગઈ હતી. મુર્ચ્છિત તે યુવતીને ઉપાડીને હું સલામત સ્થળે લઈ ગયો. ત્યાં થોડો પવન નાંખ્યો, ઠંડું જળ તેના તેજસ્વી મુખ ઉપર નાંખ્યું, કરમાયેલું પુષ્પ જેમ ખીલી ઉઠે. તેમ તે સ્વસ્થ થઈ મને જોઈ તેણે લજ્જાથી દષ્ટિ પાછી ફેરવી લીધી છતાં સ્નેહનો આવેગ તે છૂપાવી શકી નહિ ! શરમ અને સંકેચની લાલાશ વચ્ચે તેણીના અંતઃકરણની સ્નેહવશતા દિપકની જેમ તેના મુખ પર પ્રકાશતી હતી, હું તેની શરમના શેરડા તેના મુખ પર બેતો જ રહ્યો. પણ સ્વર્ગીય સમાગમ વધુ વખત ન રહ્યો. યુવતીની ધાવમાતા અમારી પાસે આવી પહોંચી. આ બાળાને મોતના મુખમાંથી બચાવવામાં મારી જાતને મેં હોડમાં મૂકી અને યુવતીને બચાવી. તેની ભારેભાર પ્રસંશા તે ધાવમાતા કરવા લાગી. અને મુક્ત કંઠે મારા ગુણના ગીત ગાવા લાગી. ખરૂં બેતા તો મને એ વિવેક કે વિનયની જરૂર ન લાગી.

ક્ષણિક સમાગમે પણ જાણે જુગ....જુગના જોગી હોઈએ તેવો અમારા બંનેનો પરિચય થયો. ભયના સંજોગોમાં મળવા છતાં પણ કામ-દેવના બાણ અમને બંનેને વિંધી રહ્યાં હતાં. અંતે અમે બંને ભારે હૈયે છૂટા પડ્યાં.】

કમશ

તા. ક. : સંસ્થાના આજીવન સભ્યોને ખાસ વિરૂપિ કે આ કેળવણી ક્ષેત્ર આપનો ઉદાર હાથ લાંબાવી સંસ્થાએ હાથ ધરેલ કાર્યમાં વેગ અપાવશે :



ધનાઢયતા અને ઉદારતા

(એક લઘુ વાર્તા)

લે. ડો. ભાઈશાહ એમ. આવી ડી. M.B.B.S.F.C.G.P., પાલીતાણા

ધન એ અક્રીણુ જેવું કે દારૂ જેવું છે. ધન કમાયો (એ નખરતા) પોતાના કરેલા પાપો ધોવાઈ જશે એમ માને છે.

હમણાંજ ૫૦૫૦આઠેવશ્રી લલિસૂરીધરજીએ એક ગુજરાતી ધાર્મિક શિક્ષકોનું સંમેલન ખડુમાન ગોઠવેલ. જેમાં મ્હને પણ આમત્રણ મળેલ. એટલે કે મ્હને ધર્મ પ્રતિ રૂચિ હોઈ નિમંત્રણ પાઠવેલ.

ધનાઢયો જેમ અક્રીણીયા જેવા હશે પણ તેમને ધનનો એટલો બધો કેરૂં હોય છે અને માને છે કે પોતાની જેવો કોઈ નથી. વિક્રાનો, સાક્ષરો કે અન્ય ધનપતિઓ પોતાની પાસે આવે છે. એ આર્થિક મદદ વડે પોતે પોતાનું પુસ્તક છપાવી શકે એને સમાજ સમક્ષ મૂકી શકે

સાથેસાથ ઉદારતાની વાત કરીએ. અવશ્ય તેઓ પોતાની નમ્રતા દાખવે છે. વળી કોઈ એવા સજ્જનો હોય તો છૂટે હાથે દાન આપતો હોય છે. એમનું ધન પટારામાં મુકેલું હોય તે જણાય છે, કેટલાક ભાઈઓ-ભાઈઓ વચ્ચે પણ ખટરાગ હોય છે. એ પોતે કોર્ટમાં જવા વિચારે છે. આવું એક દૃષ્ટાન્ત વ્યાખ્યાનમાં સાંભળેલું એ દૃષ્ટાન્ત ધનાઢયતા અને ઉદારતાનો દાખલો પૂરો પાડે છે.

રાજસ્થાનમાં એક પુરાણ શહેર શહેર ધન્યાબાદમાં એક ધનવાન શેઠ છે. પોતે બાણ છે પોતાનો વડિલ પુત્ર સજ્જન અને સાચે રસ્તે (ધર્મ કાર્યમાં ને દાનમાં) પોતાનો પૈસો ખર્ચે છે. જ્યારે પોતાનો ન્હાનો પુત્ર ઉડાઉ, સ્વચ્છંદી અને મનસ્વી છે. એટલે પોતાના વીલમાં (will) ધધીજ મિલકત વડીલ પુત્રને આપી દીધી છે. એટલે કરગરે કે વિનંતી કરી પોતાનો ભાઈ માનશે નહિ. એમ વિચારી પોતાનાં ગામનાં 'ઠાકોર સાહેબ' પાસે પોતાની બધી હકીકત જણાવી. કેસ કયો હોઈ સભાએ આ કેસ પોતાના ડહા મંત્રીને સોંપ્યો. એટલે મંત્રીએ ન્યાય આપવાનો વિચાર કરી તે છોકરા પાસે આપાનું વીલ મંગાવ્યું. તે વાંચી પછી બે દિવસે ન્યાયની મુદત રાખી. પોતાના પિતાનો ફાટો પેલા મંગાવ્યો. નાનાભાઈને ખાલ થયો કે-ખાત્રી થઈ કે ફેંસલો પોતાની તરફમાં આવશે. એમ માની મંત્રીના ગુણગાન કરતો ઘર આવ્યો. અને પોતાના વડિલ બંધુને જણાવ્યું કે સીધેસીધો મ્હને નહિ આપે તો રાજા કે કોઈ મ્હને અપાવશે એટલે વડિલ બંધુને ભાન આવ્યું. શહેરમાં બંને પુત્રો માટે જે વાતા વગર તં સ્પષ્ટ જણાઈ આવ્યું હતું. જ્યારે ન્હાના પુત્રે ઘણું જ ખરાબ વર્તન આણ્યું હતું. એ હતો સ્વચ્છંદી, દારૂડિયો જ્યારે અક્રીણીયાએ એને બધી વાર્તા પુરી.

મંત્રીએ છોકરાના બાપાનો એકે ફોટો મંગાવ્યો. પહેલા મોટા પુત્રને બોલાવ્યો. એને એના પર પગ મુકી ચાલવા કહ્યું, ધન્યકૃમારે સ્પષ્ટ જણાવી દીધું અને કહ્યું મહારા પિતાજીના ફોટા પર મહેને પગ મુકી એનું અપમાન કરવા જેવું કહ્યું, એણે કહ્યું કે મિલકતનો ભાગ ન મળે તો કંઈ નહિ, મંત્રીએ કહ્યું એક નવો પૈસો નહિ મળે. ‘ભલે’, કહી ચાલતો થઈ એને બીજે બારણેથી જવા કહ્યું. પછી પેલા ઝગડતા પુત્રને બોલાવ્યો. તેને કહ્યું કે, ‘તમે પિતાજીના ફોટા પર ચાલશો તો તમને તમારો ભાગ મળશે’ એમાં કંઈ વાંધો નહિ, એક વાર નહિ, દસ વાર ચાલું, જે મિલકત મને મળે તો. એમ કહી એને બીજે બારણેથી જવા કહ્યું. પછી મંત્રીશ્રીએ ફેંસલાનો ન્યાય કરતાં કહ્યું કે જેને પોતાના પિતા ચાટે માન નથી. એને પિતાની મિલકત લેવાનો હક્ક નથી. લોકો બહુ ખુશ યા. અનેતાળીઓના ગડગડાટથી સૌએ ન્યાયની વધામણી લીધી. ઘેર આવ્યા બાદ પુત્રે કહ્યું કે કોર્ટમાં કે રાજ્યે મહેને તે ફેંસલો આપ્યો પણ હવે મહારા જીવનમાં પરિવર્તન લાવ્યા તો અડધી મિલકત ત્હને મળશે.

નહાનો પુત્ર ખૂબ ખૂબ રડ્યો. અને વડિલ બંધુના પગમાં માથું નમાવી કહ્યું, ભાઈ, મહેં જીવનમાં ઘણી બધી ભૂલો કરી છે. ખરાબ વર્તન કર્યું છે. પણ એ દુર્ગુણોનો ન્યાય આપવાનું વચન આપું છું. હવે હું પ્રામાણિક રીતે વર્તીશ, અને દારૂ-તમાકુ આજથી હરામ, વડિલ બંધુ, આજે ત્હમે મહારા ઉપર ઉપકાર કર્યો છે, મહારા જીવન પરિવર્તનમાં ત્હમારા ફાળો મહત્વનો ગણાય.

“લઘુ બંધુ, મહેં તો કંઈ જ કર્યું” નથી. પણ ત્હેં ત્હારા જીવનને સુધારી લીધું, એ માટે ધન્યવાદ !”

આમ વડિલ બંધુએ કહ્યું, ‘પ્રત્યે દરેક પ્રામાણિક પણે વર્તેને કોઈને દુલવીશ તહિ.’ આ રીતે જીવનમાં પરિવર્તન આવ્યું. અને એ માણસને પોતાની ભૂલ સમજાઈ.

આ દીતે કેટલાંક ધનાઢય હોય છે છતાં નમ્ર હોય છે.

ધન્ય એમની ધનાઢયતા ! જે ધન્ય ત્હેમની એમની ઉદારતા ?



શ્રી હેમચન્દ્રાચાર્ય કૃતમ્ પ્રાકૃત વ્યાકરણમ્ (અષ્ટમોઽધ્યાયઃ)

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાનું પ્રકાશન-૯૪મું રત્ન છે. સાચા અર્થમાં તે રત્ન જ છે કેમકે તેના વિવિધ કારણો પ્રાકૃત ભાષાના અભ્યાસીને પુનિત ભાષાથી પ્રકાશિત કરે છે. પ્રાચીન પ્રાકૃત ભાષાના વ્યાકરણોમાં આ પુસ્તકનું અદ્વિતીય સ્થાન છે. અર્વાચીન વિદ્વાનોએ આ પુસ્તકને બીરદાવ્યું છે. અભ્યાસીને સંપૂર્ણ જ્ઞાન મળે અને તુલનાત્મક અભ્યાસ થાય તે માટે આ પુસ્તકમાં નવ Appendices આવેલ છે. જર્મન જેવા દેશમાં તેમજ મહાન વિદ્યાપીઠોની માંગ સારી છે. તેજ તેનું મૂલ્યાંકન છે.

Price Rs. 25-00

Dolar 5-00

Pound 2-10

: પ્રાપ્તિસ્થાન :

શ્રી આત્માનંદ સભા ખારગેઈટ, ભાવનગર.

Atmanand Prakash

Regd. No. G. BV. 31.

—: અમૂલ્ય પ્રકાશન :—

અનેક વરસોની મહેનત અને સંશોધનપૂર્વક પરમપૂજ્ય વિદ્વાન
મુનિરાજશ્રી જંપૂવિજયજી મહારાજના
વરહસ્તે સંપાદિત થયેલ અજોડ અને અમૂલ્ય ગ્રંથ

દ્વાદશારં નયચક્રમ્ પ્રથમ અને દ્વિતીય ભાગ

આ અમૂલ્ય ગ્રંથ જેમાં નયોનું અદ્ભુત વર્ણન છે તે દરેક સાધુ મુનિરાજે તથા સાધ્વીજી મહારાજ માટે અતિ ઉપયોગી ગ્રંથ છે. દરેક ગૃહસ્થોએ અને સમાજની દરેક લાયબ્રેરી માટે વસાવવા જોઈએ.

આ ગ્રંથ માટે પરમપૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજ જણાવે છે કે—
ભાવનગર શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાએ આ પુસ્તકનું પ્રકાશન કર્યું તે એક મોટા ગૌરવની વાત છે. જે વિદ્વાન મુનિ મહારાજે, સાધ્વીજી મહારાજે, તથા શ્રાવકો તેમજ શ્રાવિકાઓને જૈન દર્શનના અભ્યાસ માટે ખૂબ જ ઉપયોગી નીવડશે.

ભારતભરમાં અનેક જૈન સંસ્થાઓ છે. તેઓએ પ્રગટ કરેલા પુસ્તકોમાં આ 'દ્વાદશારં નયચક્રમ્'ને શ્રેષ્ઠ સ્થાને મૂકી શકાય તેમ છે. માટે શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાને ધન્યવાદ ઘટે છે.
(કિંમત રૂ. ૪૦-૦૦ પોસ્ટ ખર્ચ અલગ)

ખહાર પડી ચુકેલ છે જિનદત્તકથાનકમ્ (અમારું નવું પ્રકાશન)

પ્રસ્તુત જિનદત્તકથાનક સંસ્કૃત ભાષાના અભ્યાસીઓ માટે ખાસ ઉપયોગી એવો કથાગ્રંથ છે.

સ્વ. પૂજ્યપાદ આગમપ્રભાકર શ્રુત-શિલવારિધિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મહારાજની ઇચ્છાનુસાર આ ગ્રંથ પ્રકાશન કરવામાં સફળ થતા ખુબ આનંદ અને સંતોષ અનુભવાય છે.

અમારી વિનંતિને ધ્યાનમાં લઈને પરમપૂજ્ય સાધ્વીજી મહારાજશ્રી ઓંકારશ્રીજી મહારાજે આ ગ્રંથનું સંપાદન-સંશોધનનું કાર્ય કરી આપવાની કૃપા કરી છે.

આ કથાનકનો ગુજરાતી ભાષામાં પણ સંક્ષિપ્ત સાર આપવામાં આવ્યો છે. આ ગ્રંથ દરેક લાયબ્રેરીમાં વસાવવા યોગ્ય છે. (કિંમત રૂ. ૮-૦૦)

લખો— શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા : ખારગેટ, ભાવનગર.

તાંત્રી : શ્રી પોપટભાઈ રવજીભાઈ સલોત શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ તાંત્રી મંડળ વતી

પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર.

મુદ્રક : શેઠ હેમેન્દ્ર હરિલાલ, આનંદ પ્રી. પ્રેસ, સુતારવાડ, ભાવનગર.